

Буряад
Унэн

Эхэ найхан нютагаа эд хамта мандуулаа!

БУРЯАД ҮНЭН

1921 оной
декабриин 21-нээ
гарана

Бүгэдэ
арадай
газетэ

1996
ИЮНИИН
4
Зунай эхин харгачин могой
нарьш 18
ВТОРНИК
гарагай 3
№104 (19444)
Газетын сэн
Хэлсээтэ.

ХЭЛСЭЭНДЭ ГАР ТАБИГДАА

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо В. К. Агалов Забайкалиин хилын харуулай округой делегацитай уулзажа, Буряад Республикын Правительствын болон Забайкалиин хилын харуулай округой хоорондо харилсаа холбоо байгуулха асуудалаар үнгэрэгшэ долоон хоногой гарагай 6-да хөөрлэдээн байна. Забайкалиин хилын харуулай округой командалагша, генерал-лейтенант Д. П. Войтенко делегацие толгойлжо ерээ.

Удаань Буряад Республикын Президент - Правительствын Түрүүлэгшэ А. В. Потапов Буряад Республикын зүгһөө, Забайкалиин хилын харуулай округой командалагша, генерал-лейтенант Д. П. Войтенко тус хэлсээндэ гараа табья.

Тус хэлсээн дотор хилын харуулые шангадхаха, Забайкалиин хасагуудые гүрэнэй албанда хабаадуулха гэхэ мэтэ олон шухала хэмжээ ябуулганууд ойрын сагта бээлүүлэгдэхээр хараалагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хэлсээ баталалгын үедэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Хабарай тарилга - 96

БУЛТАЛ ОРОЛДОНОБДИ

Хэжэнгын аймагай таряашадай "Залаата" ажахын эзэн С.Г. Гунсуруновтай Т. Нимбуев хөөрэдээн байна.

-Сергей Георгиевич, ажахынгаа ажал хэрэг, хараа, зорилго тухай тобшо тэды хөөржэ угыт.

- Орооһото ургамалнуудые тариха томо ажахы боложо 1992 ондо гараһан гэшээбди. Үнгэрэгшэ жэлдэ дунда зэргээр гектар бүхэнэй 15 центнер абажа, бүхыдөө 17000 центнер орооһо хуряһан байнабди.

Мүнөө 1015 гектар бэлдэгдээн наартай байгаабди. Тэрэн дээрэ бүхыдэнь шэниисэ тарибабди. Район доторнай хониной тоо толгой ехээр үсөөрөө. Бодо мал баридаг аабзабди. Тиимэһээ малда эдоулхэ, тэжээл болохо ургамал тарихада, худалдаан болохогүй байна. Юуб гэхэдэ, таряашанай ажахы боложо, ил аржа гараһан хүнүүд малдаа эдоулхэ обёос, зелёнко өөһэдөө тарина ха юм. Тиихэдэ шэниисээ хаанашье абаашаад тушааха, худалдаха аргатай байхабди.

- Агротехническэ болзор, саг гэдэг ааб даа. Таанар хэр баримталаа гэшээбта? Хэр ехэ таряа хуряахадн гэжэ хананат?

- Болзоршые гэшээмнай тухайламжал гэшээ аабдаа. Бидэ гол түлэб сагай уларил хараадуулжа, тарилгаяа хэдэг гэшээбди. Мүнөө жэлдэ эрдэмтэд, мэргэжэлтэдэй совет хожом болотор хүйтэн, хуурай байха гэжэ тухайламжалһан юм. Тиимэһээ бидэ баһа хожомшо, майн 15-һаа тарилгаяа хожэ шэлээ нэмди. Тиигэбшые шойдоол 7 хоногой туршада

дүүргээбди. Дүүргэхэ болзоройнь хожомдоогүй хада гектарай 15 центнерые хуряахал ёһотойбди.

- Хаража ябаханда, газар газарта түлишэ, түрхисэ, үрэнэ хүрэнгэ, запас частьнууд дуталдана гэлсэдэг. Энэ талаар танай ажахы ямар байгааб?

- Тарилгын эхилхэ сагта 2500 центнер өөһэдэн үрэнэтэй нэмди. Үшөө 20 тонно элитнэ үрэнэ абаабди. 60 тонно сольарка, 24 тонно бензин, 8 тонно дизелин тоһон нөөсэтэй байгаабди. ДТ-75 түхэлэй 7 трактор саялхэдэ. К-700 түхэлэй табан, Т-150 түхэлэй хоёр трактораар газараа элдүүрилнэбди.

Запас частьнуудай талаар зарим тэды бэрхэшээл ушараа. Гэбэшые Баатар Доржиев, Гэрэлтэ Цыренбазаров, Мүнхэ Галсанов, Согто Чимитов гэхэшэлэн дүршэл механизаторнуудайнгаа һайгаар арга мурьень оложо, машина, техникээ хүдэлгөөд лэ байнабди даа.

- Ажахытай мал адууһаар хэр баян гэшээб?

- 400-гаад толгой хонитойбди. Бабу Балдановтан харууһалдаг. Балжитов Эрдэмтэн 60-аад үхэр харадаг. Хонидойнгоо үүлтэр баймга һайжаруулха, нэлгэхэ ханаатайбди.

- Ажахыдатнай хэды хүдэлмэришэд тоологдоноб?

- 52 хүн. Үшөө арбан пенсионернүүдтэйбди. Тэдэндэ жэл бүхэндэ орооһо үгэдэг, үбһэ, болоомыень миинтээр

оруулалсажа үгэдэгбди.

- Социальна талаараа хүндэ байдалтай хүнүүд, мүн танай ажахын бэшэ пенсионернүүд, олон үхибүүтэй ганса эхэнэрнүүд Ушхайта соотнай олон байха. Тэдэнэртэ ямар нэгэн туһаламжа үзүүлнэ гүт?

- Газараа хахалуулха, үбһэ, холоомо оруулха болоходонь

ажалай пегерануудта хахад сэнгээрнь ажалыень хүүлэжэ үгэдэгбди.

Тэрэнһээ ондоо гансааран гаража, ядаһанан хүн эндэмнай үгы гэжэ хананаб. Юуб гэхэдэ, совхозой тарахада, өөһэдэнгөө хубитые үхи хубүүдтэе абажа үгэнэн, таряашанай ажахы болголсоһон зон байха. Ядалдаа хаань, тэдэн лэ харалсаха

ёһотой гээд хананаб. Хуушан совхозой хууринда эгээл олон хүнтэй хамтарал болоһон хадамнай манһаа туһаламжа абаха ханаатайшуул олдожошые болохо. Бидэ бусадтай адли таһаржа гараһан байлал таряашанай ажахы ха юмбиди. Гансал ажалаа алдаагүй гэшээбди.

- Ажахынгаа байдалые һайжаруулха талаар ямар юумэн хэгдэнэб?

- 4000 центнер орооһоной багтаха ангаар (хушалта-склад) барьяабди. Хүдөө ажахын машинануудаа заһабарилха байрагүхээрээбди. Зөөлхөнөөр гурил татахатээрмэтэй, хилээмэ бариха ород пезшэнтэй пекарнитай болообди. Энэ зэргын юумэнүүд хэгдээ. Үшөө ханаашалха, хэхэ юумэнүүд олон ааб даа.

- Ехэ ажал хэгдэжэ байгаа юм байна. Түрүү, урагшаа ханаатай, хүдэлмэришэ хүнүүдэ нэрлэхэ гүт?

- Тэрэнһэ һайнаар, энэнь муугаар хүдэлнэ гэхэ үндэһэн байхагүй. Нэгэ ажал хэжэ, нэгэл зорилго бээлүүлжэ ябаһан хойноо бултал оролоно, хэнэ гэшээбди.

- һайн бэлэйт, Сергей Георгиевич.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: таряашанай "Залаата" ажахые хүтэлбэрилэгшэ Сергей Гунсурунов.

Т.НИМБУЕВАЙ фото.

ОЛОНОЙ АНХАРАЛДА

1996 оной июниин 6-да 18.00 сагта Бурядай Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ драмын театрта Еши Лодой римбүүшэ хандиб үргэлгын хурал үнгэрэгхэ. Эндэ ороһон бүхы мүнгэн Түнхэнэй

аймагта болоһон һүйд тодхорто түймэрһөө хохидогшодто туһаламжын жасада дамжуулагдаха.

Түрэй солодон

"Байгалай долгиунууд" ансамблин 35 жэлэй ойдо зориулагдана

ХАРАГШАДАЙ ДУРА БУЛЯАНААР

БУРЯАДАЙ ГҮРЭНЭЙ университетэй дэргэдэхи залуушуулай арадай ансамбль "Байгалай долгиунуудай" байгуулагдаһаар тэбхэр 35 жэл үнгэршэбэ. Тэрэ сагтаа хүдөө ажахын дээд хургуулин оюутан ябаһан Ким Уланов, залуу поэт Даши Дамбаев, композитор Станислав Улаханов, хормейстер Бата Очиров, ВЛКСМ-эй обкомой залуушуулай таһагыг даагша Дондоб Очиров болон бусад эдэбхитэдэй үүсхэлээр 1961 ондо энэ ансамбль байгуулагдаһан юм. Тиихэдээ багшанарай, хүдөө ажахын дээд хургуулинуудай, хүгжэмэй, соёл-гэгээрэлэй, педучилицийн ба хүдөө ажахын техникумэй дуулажа, хатаржа шадаха бэлигтэй хүбүүд, басагадыг ансамбль нэгдүүлһэн түүхэтэй.

Ансамблин түрүүшын хүтэлбэрилэгшэ, дүй дүршэлтэй багша-хореограф Буряадай АССР-эй арадай артист Фёдор Сергеевич Иванов сугларһан залуушуулыг үргэн соёлой замда гаргажа, дуу хатарта улам дуратай болгожо шадаа. "Байгалай долгиунууд" тухай хэлэхэдээ, энэ хүний дурсангүй байха аргамнай үгы. Ф.С. Иванов анхан тэрэ зэбүүн сагта "арадай дайсаңай" хүбүүн гэжэ тоологдодог хэн. Москва хотодо үнгэргэгдэһэн буряад искусствын болон литературын түрүүшын хоёр декадада, Таллинда эстетическэ хүмүүжүүлгэдэ зориулагдаһан семинарта хабаадаһан намтартай. 1959 оной 2-дохи декадын дүнгөөр Ф.С. Иванов Ленинэй ордендо хүртэһэн, хожомын "Хүндэлэлэй Тэмдэг" орден ба тоологдошогүй олон грамотануудаар шагнагдаа. "Байгалай долгиунууд" гадна "Осикта" гэжэ түрүүшын эвенк ансамбль байгуулагдаа ехэ хубитаяа оруулһан юм. Фёдор Сергеевич улад зондоо бэлдэй артист гээд мэдээжэ. Тэрэ үеын харагшад "Арюун Гоохон Ангар дүүхэй" гэхэн бэлдтэй бэлигтэй хатаршанай буурал Байгалай роль шадамар бэрхээр наададагынь сохон ханадаг ёһотой. 1974 ондо Ф.С. Иванов хүндэ үбшэндэ нэрбэгдэжэ, наһантаяа хахасаа хэн.

"Байгалай долгиунууд" гэхэн ансамблин эгээл түрүүшын гэшүүг байһан Евдокия Жамсаевна Хамаганова ба Янжима Очировна Базарон хоёрой дурсалгануудһаа:

1961 ондо Улаан-Үдэ хотын оюутайдай ансамбль эмхидхэгдэхэн, дуратайшуулыг уринабди гэхэн соносхол уншаад, бидэ тиийшэ ошохо гэжэ шийдэбэбди. Түрүүшынхией барилгашадай клубта суглархаданай, хүн зон үсөөн байгаа. Нүүдэнь түмэр харгын барилгашадай клубта суглардаг болообди. Эндэ ябадаг оюутад хонгёо хайханаар дуу дууладаг, гоёр хатардаг байгаа. Манай хүтэлбэрилэгшэ оперо болон бэлдэй театрай солист байһан Фёдор Сергеевич Иванов түрүүшын үдэрнүүдхэ бидэниие хатарнуудта хургажа эхилээ. Нэгэ суглаан дээрэ ансамбльдаа ямар нэрэ үгэхэб гэхэн асуудал Фёдор Сергеевич табяа. Дуралхалууд олон байгаа, тиигээд бидэ булта зүбшэн хэлсээд, "Байгалай долгиунууд" гэхэн нэрэ шэлээ хэмди.

Ансамбльда хотын бүхы дээдэ тусхай дунда хургуулинуудай оюутад ябадаг байгаа. Хүдөө ажахын институтһаа Чимит Дымчиков, Ким Уланов, Владимир Аюшеев, Степан Болотов; багшанарай дээдэ хургуулиһаа Евдокия Хамаганова, Янжима Батоева, Содном Дамбиев, Георгий Дашибылов, Лопсон Тапхаев ба бусад; педучилициһаа Нина

Амиды ябаа һаа, Фёдор Сергеевич энэ жэлдэ 80-тай болохо байгаа. Тээд тэрэнэй наһан соогоо хэһэн үйлэ хэрэгүүдын арадайнгаа дунда мүнхэрөө гэшшэл.

Тэрэ үеын олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүд хая байгуулагдаһан ансамбль тухай нилээдгүй "суу" тараадаг хэн. Энэл түрүүшын "долгинуудһаа" олондо мэдээжэ, СССР-эй арадай артист Дугаржаб Дашиев, Буряадай арадай артист Леонард Шоболов, Буряадай элитэ композиторнууд Базыр Цырендашиев, Юрий Ирдынеев, дуушад - Буряадай АССР-эй габыята артистууд Гуржаб Эрдынеев, Наталья Будаева, поздүүд Георгий Дашибылов, Лопсон Тапхаев гэгшэд Буряадайманай түрүү соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй тоодо ороһон юм.

Удаань ансамблин ганса Д. Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай түрэнэй багшанарай дээдэ хургуулин дэргэдэ ажалаа үргэлжэлүүлжэ эхилхэдэ, тогтонижонги залуушуулай коллектив хүсэд хүл дээрээ гаража үрдингүй халашахан гэхшэ гү гэжэ олонхи зон ханаагаа зобохон байха. Харин "Байгалай долгиунууд" иимэ хохиолдоо ороогүй. Тус дээдэ хургуулин түүхын-хэлэ бэшгэй факультэдэй деканат болон оюутайдай эмхи бии шадалаараа оролдожо, энэ хэрэгтэ ехэхэн үүргэ дүүргээ. Тэрэ үеэр Буряадай АССР-эй габыята артист, РСФСР-эй соёлой габыята хүдэлмэрилэгшэ Сергей Будаевич Доржиев коллективэй хүтэлбэрилэгшөөр баталагдаһан байгаа. Буряадай АССР-эй габыята артистка Анна Борхоновна Тогоноева баянист Шарип Чернинов хоёр хүтэлбэрилэгшэ Сергей Будаевичай "баруун гарын" боложо үгэгшэ хэн. Элдэб үе сагуудта хоорой хүтэлбэрилэгшөөр хормейстернүүд Анастасия Алексеевна Манжигеева, Надежда Санжимитыповна Мункина, Яков Азарович Бодягин гэгшэд ажалаа. Олон жэлнүүдтэ ансамблин вокальна бүлэгийг, оркестрыг бэлиг шадабари ехэтэй композитор Владимир Дамбаев даажа ябаһан юм.

"Байгалай долгиунуудһаа" далижан

Лубсанова; хореографическа училициһаа Нелли Хангаева; хүгжэмэй училициһаа Наталья Будаева, Черепановуудай гэр бүлэ, Даша-Доржо Базаров; хүдөө ажахын техникумһээ Владимир Цыренжапов ба бусад, хайн дураар сугларжа,

Хамаганова, Янжима Батоева, Владимир Аюшеев, Валерий Ноев гэгшэд хабаадабди. Энэ харалгада энэдхэг арадай ба эвенк арадай хатарнуудыг гүйсэхдөөбди. 1-дэхи нуури эзэлжэ, лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртөөбди. Түрүү нуурийн түлөө

гарааша удаадахи үеын зон хэд бэ гэхэдэ: оперо болон бэлдэй солист, Буряадай АССР-эй габыята артист Болот Бороев болон Доржо-Ханда Галсанова, Ленинградтай консерватори дүүргэһэн Максим Раднаев, мүнөө Буряад Республикын Правительствоын Түрүүлэгшын орлогшо Лидия Чимитовна Нимаева гэгшэд болоно.

Юрий Габагуев, Алла Дальбинова, Цыден Оборов, Светлана Бадмаева, Бата Баяртуев, Лариса Хадыкова, Цыденжап Ешинимаев, Тамара Юмсунова, Михаил Доржиев, Марина Никорова - эдэ уян нугархай хатарараа зоние баясуулжа, ансамблингаа шэмэг байгша бэлэй. Вокалстууд Владимир Тэлин, Валерий Покровский, Жалма Доржиева, Сергей Самбоцыренов, Маргарита Селезнева гэгшэдэй ханхинама хонгёо дуунууд халуун алыга ташалгаар харагшадтай дунда утгадаг хэн. 1993 ондо "Сагаан харын Гэсэрэй баатар" гэхэн мурьсөөндэ илажа гараһан Баяр Цыденов энэл ансамбльһаа "эхи үндэһэтэй". Эндэһээ тэнжэн гараһан бэлигтэн анханайнгаа соёлой харгыһаа хадуураагүй, хото, хүдөөдэ багшалжа гү, али ондоо ажал хэжэ ябахадан, хүгжэм дуунай коллективүүдыг хүтэлбэрилжэ, арад зоноо баясуула.

Ансамблин репертуар жэлһээ жэлдэ нэлэгдэжэ, дээрэн шэнэ нэмэлтэнүүд оруулагдажал байдаг. Зүгөөр репертуарын манлай гэжэ тоологдодог хореограф Михаил Заславскийн найруулаар табигдаһан "Байгалай сээс", Игорь Моисеевэй "Сагаан үбгэнэй зүүдэн", Сергей Доржиевай "Мори унашадай хатар", "Манай басагад" гэжэ хатарнууд ансамблин хүр хүлдэ болонхой гэхэдэ алдуу болохогүй. Вокально-хореографическа миниатюранууд "Буряад ёрхор", "Һойрой наадан", "Ононой эрьедэ" гэхэ мэтэ, мүн олон мүнөөнэй, залуушуулай сюитэнүүд ба хатарнууд харагшадтай дура буляһан зандаа.

"Байгалай долгиунууд" хаагуур ябаагүйб даа... Москвада Чайковскийн нэрэмжэтэ концертнэ зал, Кремлин

Буряадай түрэнэй багшанарай дээдэ хургуулида, буряад хэлэ бэшгэй ба литературын таһагта 1968-74 онуудаар нуража байха үедөө "Байгалай долгиунууд" ансамблин хатарай бүлэгтэ ябаһан байнаб.

Сергей Будаевич Доржиев

Ордон соо, Курчатовай нэрэмжэтэ Атомна хүсээнэй институттай актыва залда, Новосибирскдэ Академгородогтой эрдэмтэдэй байшангай тайзан дээрэ дуу хатарай гүйсэхдэхэн байна. Гадна арадай ансамбль Швеци (Стокгольм), Дани (Копенгаген), Норвеги (Мюссеи, Осло), Финлянди (Тампере, Хельсинки), МНР (Дархан, Сүхэ-Баатар, Улаан-Баатар) болон бусад хари түрэнүүдээр ябаһан, Зүүн Сибирийн ба Алас-Дурна зүгэй хотонуудаар "долгинуудаа эбхэрүүлһэн" түүхэтэй. Илангаяа Буряад орон соогуураа, Агын, Усть-Ордагай национальна округуудаар ябаһанин барядашагүй.

Март һарада "Байгалай долгиунууд" 35 жэлэйнгээ ойн баярта зориулан хайндэрэй үдэшэ үнгэржэ. Мүнөө ансамблин хүтэлбэрилэгшэ, урдань эвенк "Эргырон" ансамбльда хүдэлһэн Анна Жамсарановна Зиберт ажалаа амжалтатайгаар ябуулаа. "Анханайнгаа нэрэ хүндые алдангүй ябахыг брлодонобди. Гастролядо гараха хэрэгтэмнай манай дээдэ хургуулин арадуудай хоорондох холбоо сахигша мэргэжэлтэ Галина Бадмаевна Халанова манда туһа хүргэдэг. Залуу хүбүүд, басагадыг соёлдо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ шухала", - гээд Анна Жамсарановна тэмдэглэбэ. Ансамбль гурбан бүлэгһөө бүридэнэ. Вокальна (дуунай) бүлэгийг хормейстер Тамара Сергеевна Танганова, хүгжэмэй оркестрыг - Мэдэгма Цыдендамбаевна Гончикова, мүн хатарай (хореографическа) бүлэгийг А.Ж. Зиберт хүтэлбэрилдэг юм. Буряадай түрэнэй университетэдэй элдэб факультэдэй дуу, хатар, хүгжэмдэ дуратай хүбүүд, басагад мүнөө сагта ансамблин бүридэдэ олон. "Байгалай долгиунуудай" хабаадалгагүйгөөр университетэдэй хайндэрнүүдэй үнгэрдэггүйн олондо мэдээжэ.

Аршаандал арюун тунгалаг уһатай Байгал далай үеһөө үедэ, арад зоноо баясуулан, долгио эбхэрүүлнэ. Харин "Байгалай долгиунууд" харагшадтайнгаа сэдхэлэй "нарин утаһа" дайран долоуулажа, долгитон байг лэ...

В. ДАШИНМАЕВ.

НАНАН ДУРСАН ЯБАДАГБДИ

уянгата хайхан дуунуудта, олон арадуудай хатарнуудта нураад, программа зохёожо, республикынгаа бүхы аймагуудаар ябаабди. Тиихэдээ харагшаднай хоодоо мание хайнаар, халуун алыга ташалгаар утгадаг байгаа. Концерттээ ямаршье түлбэриггүйгөөр харуулдаг хэмди. Хүнүүдэй баяртай, хүхюүтэй ноурнууд, амаршалгануудын ямаршье юумэһээ сэнгэй шэнги байгша хэн.

Түрүүшын жэлнүүдтэ костюмуудыг театрнуудһаа эрижэ абадаг хэмди. Нүүдэнь маңда мүнгэ үгэхэдэнь, оһоһдоо костюмуудыг оёжо, хубсаһатай болоо бэлэйбди.

1963 ондо Красноярск хотодо үнгэргэгдэһэн Сибирийн ба Алас-Дурна зүгэй зонин харалгада ошообди. Эндэ бүхы ансамбль бэшэ, Евдокия

болор ваза ба мүнгэн наборнуудыг бэлэглээ. Эдэмнай мүнөөшье болотор бии.

1963 ондо ансамбльта хамта Монгол хайхан ороноор аяншалжа, концертнүүдыг харуулаа ерээбди. Оло дахин телевиденээр мание харуулаа хэн.

Хатарай бүлэгһөө гадна хоор байгаа. Энэ хоорой хүтэлбэрилэгшэ - Анастасия Андреевна Халановатай хүдэлхэдэ, тон зохид хэн.

"Байгалай долгиунууд" мание бултыемнай суглуулжа, танилсуулаа, эблэрүүлэ. Бидэ ехэ баяртай байнабди. Ансамблингаа зарим зонтой мүнөөшье болотор уулзаһан зандаабди.

ВАРК — вице-президент Бата Дугаржапович Баяртуев хоорон:

- Д. Банзаровай нэрэмжэтэ

Анна Борхоновна Тогоноева хоёр хатаржа, дуулаха дуратай олон залуушуулыг суглуулжа шадаһан. Гансал минии ябаһан бүлэгтэ 40-50 хүн хатарай искусствудаа нураһан юм.

1967-69 онуудаар "Байгалай долгиунууд" тусгаар шэнэ программатай болоһон. Ород, молдаван, итальян болон олон буряад хатарнууд табигдаа бэлэй. Жэшээ болгон хэлбэл, олондо мэдээжэ "Наездники", "Молодёжный", "Русский мир" болон бусад 10 гаран шэнэ хатарнууд түрүүшынхией тайзан дээрэ табигдаһан. Тиихэдэ энэ үеэр тон нонин сюитэ, ёхор нааданууд гүйсэхдэгдэһэн юм.

"Байгалай долгиунууд" тэрэ үедэ Буряад Республикынгаа олон аймагуудаар, Шэтэ, Ага, Эрхүү, Хабаровскаар гастролядо ябаһан түүхэтэй. Тиихэдэ ансамблин хатарай бүлэг

түрүүшынхией Монгол орон ошожо, уян гоё хатарнуудаараа харагшадые баярлуулһан юм. "Байгалай долгиунуудта" ябаха үедэмни, ансамбль хоодоо хүгжэжэл байһан юм. Түрүүшын бална хатарнууд тон эрхимээр табигдаһан гэхшэ. Эндэ хатарай бүлэгһөө (Ешинимаев Ц., Баяртуев Б., Селезнева Р.) Красноярск хото ошожо, Бүхэроссин бална хатарнуудай конкурсно хабаадажа, тэрэнэй лауреадууд боложо ерэхэн юм.

"Байгалай долгиунуудта", сут ябаһан нүхэд тухай хэлэбэл, бэлиг шадабаритай залуушуул олон байгаа. Тиигэбэшье, хатарай бүлэгтэ Света Бадмаева, Рита Селезнева, Юра Габагуев, Миша Доржиев, Цыренжаб Ешинимаев гэгшэд уян гоёр хатардаг бэлэй. Харин вокальна бүлэгһөө Валера Покровский, Зина Тихонова, Владимир Гелин, Василий Галсанов, Бата Очиров гэгшэд хүгжэм дуунуудаараа шагнагшадые баярлуулдаг хэн.

Тэрэ үеын "Байгалай долгиунуудай" хүгжэлтэдэ манай хүтэлбэрилэгшэд С.Б. Доржиев А.Б. Тогоноева хоёрой хүтэлбэрилэгшэ Н.С. Мушкина, концертмейстернүүд Ш.Чернинов, В. Дамбаев, М. Харламов болой бусад ехэхэн хубитаяа оруулаһан юм.

Мүнөө үнгэрһэн жэлнүүдэ дурсан ябахадан, сэдхэлдэ аятай даа.

Е. ДОРЖИЕВА, Г. МИХАЙЛОВА бэшэжэ абаа.

БУРЯАДАЙ гүрэнэй университетэй буряад хэлэ бэшгэй факультетэ ажалладаг бэрхэ багша ба дуушан Бадмажаб Баясхаланович Будаин сэнхир хадануудаар угалзатахан, сахата улануудаар хүбөөтэнэн Хурамхаанай аймагай Аргата нютагта гүрэнэн юм. Багаһаа "хүгжэмэй сэдхэлтэй", хатарха дуратай, үндэһэн буряад хэлээ ба ёһо заншалаа дээгүүр сэгнэжэ ябадаг байһан дээрэнээ, 1980 ондо шалгалта барижа, Буряадай гүрэнэй багшанарай дээдэ хургуулин оюутан болоһон байна.

Энэ хүн "Байгалай долгинууд" гэжэ ансамбьда наһанайнгаа хэдэн жэлнүүдые сүм зориулаа. Энээн тухайнь хөөрэлдэбди. - *Бадмажаб Баясхаланович, хэды онһоо "Байгалай долгинууд" ансамбьда ябажа эхилээбди?*

- 1980 оной сентябрь нарада институтдай дэргэдэхи "Байгалай долгинууд" гэнэн арадай дуу, хатарай ансамбьда буряад аялгынгаа "амтые" мэдэхэ, бэлигтэй бэрхэ, дуунда дуратайшуулые суглуулжа, хүн бүхэниие дуулуулаа һэн бэлэй. Мүнөө һанахадам, ехэ шанга конкурс болоһон байна. Аяар 20 хүн соһоо оройдоол 6 хүниие шэлэжэ абаа. Тэдэнэй тоодо би ороһоһон байгаа.

СЭДХЭЭЛЫНЬ ДУУЛАНА...

Хүгэлбэрилэгшэнь Сергей Будаевич Доржиев байгаа һэн.

- *Энэ ансамбьнай тэрэ сагта бүхы холо ойрын газараар гастрольдо ябаһан гэжэ бидэ булта мэдэнбди. Гастрольнууд тухайгаа богонихоһоор хоорэжэ үгьт даа.*

- Ансамбьнай арадай гүн сэдхэлдэ хадуутдаһан урданай буряад дууныудые, гоё һайхан хатарнуудые хилын саагуур суурхууһан, олон хүнэй зүрхэ хүдэлгэнэ байна. Бүхы Скандинавиин оронуудаар, тоолохо болоо һаа, Швеци, Дани, Норвеги, Финлянди гэхэ мэтэ гүрэнүүдэй тайзан дээрэ халуун угталгатайгаар концерт наадаһа табихан байнабди.

Улаан-Баатарта Монгол туургата арадуудай уласхоорондын оюутадай фестиваль болоһон байгаа. Тэрэндэшые бидэнэр хабаадаабди, һүүлдэнь Байгал дээрэ II фестивалин болоходонь, баһал ансамбьнай эдэбхитэйгээр хабаадаа. Тийхэдэ бүхы Буряад оройнгоо аймагуудай тайзан дээрэ уран бэлиг шадабарияа харуулаабди. Тоолохо болоо һаа, олон юм ааб даа.

- *Тэрэ үедэ нэгэ мартагдашагүй үдэр гү, али ямар нэгэн ушартай дайралдаһан байхат. Тэрэнэ бидгүйд хоорэжэ үгьт.*

- Нэгэ иимэ энеэдэтэй ушар болоо һэн. Би тийхэдэ 2-дохи жэлээ ансамбьда ябажа байгаа. Тэрэ үедэ Сергей Шагжиевич Чагдуров проректор байгаа. Эдын аймагта тоонтотой хүн байжа, Эдын аймагаар гастрольдо ошообди. Үдэртөө 2-3 хууринда концерт-наадаһа табидат хэмди. Бүхэли үдэртөө шорой тоһон соо ябаад лэ, үдэшэ нюур гараа угаһан хэбэртэй болоод, унтахаш. Нэгэ үдэр Сагаатай гэжэ шютагта концертэе харуулха байбабди. Би нэгэ жагаһтай дуэт болоод, "Табан хурган" ба "Эгшэ аха хоёрни" гэжэ хоёр дуу дуулаха байгаа. эсэһэнһээ юм гү, али юунһээ юм бэ, дуулаха дурамгүй. Сергей Будаевичта "Табан хурган" гэжэ дуугаа бү дуулаа гэбди. Тийхэдэни заал һаа дуулахаһи, "будешь петь!" гэжэрхибэ. Би таһа эсэрэлдөөд, "дуулахагүйб" гээд байхадам, Сергей Будаевич: "Дуулахагүй һаа, энэ дороо гараад яба, бэшэ нэгэниие: хооргоо эрэхгүйш", - гэжэ шангаар хэлээд ябашаба. Би тэрэндэни гомдоһон байгаа юм гүб, гэгтээ ошоходон гэхэдэм, нүхэди намдаа аха хүндэ тийгэжэ хандажа болодоггүй юм гэжэ хэлээ һэн. Мүнөө һанахада, энеэдэтэй...

- *Зай, хоорэлдэнгдэһинэй ехэ баярые хүргэнэб. Саашадаа һийн һайхан ябахыелтай хүсэнэб.*

Бадмажаб Баясхаланович "Байгалай долгинуудта" ехэ хубитаяа орууһан хүн байна. Мүнөөшье ансамбьдэһа таһаршагүй холбоотой, эдэб хэмжээ ябуулгануудтань хабаадалсажа байдаг. Ансамбль 35 жэлнүүдэ ойн баярые тэмдэглээ гэжэ олон хүнэй дуулангүй үлэлдэндэ эхэл халагламаар. Саашадаа ойн баярай һийндэрнүүдээ эхитэйгээр үнгэргэхэ аабза гэжэ найданабди.

А. ЦЫПЫЛОВА,
А. ЭРХИТУЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Б. Будаин ансамбьда ябадаг үедөө.
(Бүлын архивай фото).

ЭДИР ЗАЛУУ НАҺАНДАА...

БЭЛИГТЭЙ арадай дуушан, Буряад Республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Даша-Доржо Бальжинимаевич Базаровай 60 наһанай ой, зохёохы ажалын 40 жэлэй ой түрэл буряад араднай һаяхан үргэндэлисетэйгээр тэмдэглэбэ гэшэ. Эдир бага наһанһаа урданайнгаа дуу хатарта дуратай Даша-Доржо Бальжинимаевич уран бэлигтэй сагай ошохо бүри хурсадхажа, иимэ үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэниин эли... Соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшын түлэг залуу наһандаа, дуратай мэргэжэлэйнгээ талаар түрүүшынгээ алхамуудые хэжэ ябаһан бүлэгын хадаа "Байгалай долгинууд" ансамбль болоно. Тус ансамблиин үндэһэ табигшадай нэгэн Д.Б. Базаровтай хөөрэлдөө таанарта дуралданаб.

- **Д а ш а - Д о р ж о :** Бальжинимаевич, Та эдир залуу наһандаа "Байгалай долгинууд" ансамбьда ябаһан байхат. Түрэл ансамблингаа намтар, тэрэ үеын байдал тухай хоорэжэ үгьт.

- Манай үедэ хотын бүхы дээдэ хургуули болон профессионально-техническэ училищи, техникумүүдэй оюутад ансамбьда ябадаг һэн. Урдандаа хүдөө ажахын институт байһанаа мүнөө академи болоһон дээдэ хургуулин оюутан Ким Уланов ансамблинхидые хүтэлбэрилдэг байгаа. 1960 оной ноябриин 7-

"БАЙГАЛАЙ ДОЛГИНУУД" ансамблиин юрын нэгэ репетицид нүхэр басагантаяа ошоһон аад, тэндэ анха түрүүшынхией Анна Борхоновна Тогоноевае хараа һэм. 1993 он бэлэй. Наһатай аад, яагаа саб-яб гэмэ бэетэй, аргагүй шанга багша оюутадые хатаржа хурган гэшэб гэжэ һанагша һэм. Анна Борхоновна наһанайнгаа амаралтада гарабашье, ерээдүйн багшанарые хатарта хургажа байдаг.

Хабарай нэгэ үдэр би Анна Борхоновнагай гэртэнь айлуур ошобод. Урдаһаамни буурал сагаан толгойтой аад, хүнгэн хүлтэй, бээ "сэхэ бариһан" Анна Борхоновна намайе дулаанаар угтажа, өөрынгөө таһалга руу оруулба. Тийн бидэ хөөрэлдөөгөө эхилээ һэмди.

Буряад нютагуудта Анна Борхоновна Тогоноевае ба наһанайн нүхэр Сергей Будаевич Доржиевые мэдэхгүй хүн үгы аабза гэжэ хэлэбэл, алдуу болохогүй. Юундэб гэхэдэ, эдэ хоёр эрхим бэрхэ хатаршад байхаһаа гадна, багшанарай дээдэ хургуулин түүхын хэлэ бэшгэй факультетэй дэргэдэ дуу хатарай ансамбль 1967 ондо байгуулжа, аша үрэтэйгөөр 1994 он болотор хүдэлөө. Сергей Будаевич Доржиев 30 гаран жэлэй туршада ансамблиин хүтэлбэрилэгшэ ябаа.

Анна Борхоновна 1919 ондо Эрхүүгэй областиин Ойхоной аймагта түрөө. Балшар бага наһанһаа хойшо хатар нааданда дурлажа ехэ болоходоо, хүсэл эрмэлзэлээ бээлүүлэн, мэргэжэлтэ хатарша-багша болоо бшуу. Нютагайнгаа хургуулин 7 класс дүүргээд, Улаан-Үдэ ержэ, театральна училищида хураа. Тэрэнээ амжалтатайгаар түгэсхөөд, оперо болон баледэй театрта хүдэлжэ эхилээ. Тус театрта 25 жэл соо эсэхэ сусахые мэдэнгүй

ной һүүлээр багшанарай институтай актыва зал соо түрүүшынгээ репетицинуудые хэжэ эхилээ һэмди. Сугтаа ябаһан нүхэдөө нэрлэбэл, Чимит Дымчиков (Яруунын аймагай), Николай Урбазаев (Баргажанай), Илья Баглаев (Эрхүүгэй областиин), Володя Аюшеев (Хяагтын) - хүдөө ажахын дээдэ хургуулин оюутад; Евдокия Хамаганова (Түнхэнэй аймаг) - багшанарай дээдэ хургуулин, Нина Лубсанова (Захаминай аймагай) - эхин классуудай багшанарай училищии; Леонард Шоболов, эгшэ дүү хоёр Черепановтан - хүгжэмэй училищиин оюутад болоно. Балетмейстернай Федор Сергеевич Иванов, хормейстер Анастасия Андреевна Халанова байгаа.

- **Түрүүшынгээ концерт хаана табья һэмта?**

- Түрүүшынгээ концерт Эрхирэг-Шобожо харуулаабди. Удаань хүдөө ажахын дээдэ хургуулида, хорин үдэр Эдын аймагаар ябажа, дуу хатарта табьябди. Мүн Түнхэнэйшые, Кабанскыншые аймагуудаар ябаа бэлэйбди. 1960 оной март нара соо арадай ансамбль гэнэн нэрэ зэргэдэ хүртөө һэмди.

- **Танай "Байгалай долгинууд" ансамбьда ябахаа болиһоор яһала үни саг үнгэрөө гэшэ. Тиймэһээ ансамблиин тэрэ үеын байдал мүнөө байдалтай зэргэсүүлээд үзэхэдэ ямар бэ?**

- 1967 ондо ансамбль

ХОДОДОО МҮНХЭ БАЙГ ЛЭ!

ажаллаһан байһа.

Хүнэй наһан соо инаг дурац, наһанай хани нүхэргэжэ байдаг бшуу. 1944 ондо Сергей Будаевич ба Анна Борхоновна хоёр эбтэй эетэй бүлэ боложо түбхинөө.

- Бидэ хоёр сут ажалажа байхадаа танилсаабди. Хоюуланаймнай ажал, наһан бодол, эрмэлзэл ходоодо нэгэ байгаа. Театрта хүдэлжэ байхадаа, 1967 ондо багшанарай институттай түүхэ, хэлэ бэшгэй факультетэй дэргэдэ "Байгалай долгинууд" гэжэ ансамбль байгуулаад, оюутадые суглуулжа, хамта хүдэлжэ захалаабди, - гээд Анна Борхоновна хөөрэнэ.

Анна Борхоновнагай хөөрэлдэжэ байхадаа, юундэшыеб дүтын хүнтэй байһан шэнгээр һанааб. Номгон даруу сэдхэлынь, хүндэмүүшэ абари зангынь зүрхым эзэлээгүй? Иимэ зон манай дунда үсөөн болоһон шэнги. Журамда аргагүй дуратай, эрилтэ ехэтэй багша гэжэ тухайлаар.

Ажабайдалай баян намтартай Анна Борхоновна Сергей Будаевич хоёр ансамблингаа түлөө ехэ оролоһон ааб даа. Жэшээлбэл, өөһэдөө костюм, гутал, хубсаһа урлажа, декораци бүтээжэ ажаладаг һэн.

- 70-80-яад онуудта ансамбьдамнай ехэ олон хүбүүд, басагад ябадаг байгаа. Бултадаа бэрхэнүүд, журамтайнууд һэн. Институдай ректорат ходоодо бидэниие дэмжэдэг, туһа хүргэдэг бэлэй. Түрүүн бидэ 50 гаран зон, Шэтын багшанарай дээдэ хургуули гастрольдо ошообди. Удаань 1980 ондо Скандинавиин орон

Буряадай гүрэнэй багшанарай институттай гэжэ тоологдодог болоһон юм. Би өөрөө 8 жэл энэ ансамбьда хатарһан, дуулаһан байһабди. Мүнөө эндэ үдэр бүхэндэ гү, али долоон хоногой хоёр-гурба дахин репетици хэхэ өөрын тусхай залтай болонхой бшуу. Харин манай үедэ эдэб газараар ябажа, репетициеэ хэгшэ һэмди. Манай үеын залуушуудта орходоо, мүнөөнэй залуушуул эдир наһанһаа хүгжэмэй хургуулинуудта ябадаг болонхой.

Тиймэһээ бэлэдхэлтэй, бэлиг шабадари ехэтэй үхибүүд ансамбьда ябана хон юм. Булта бэшэшые һаа, олонхын тиймэ байха гэжэ һанагдана. Ехэ журамтай, бэе бээдэ һайн хандасатай ябагша бэлэйбди, мүнөөшые тиймэ байгаа ёһотой гэжэ тухайлаабди.

- **Та мүнөө "Наадан дээрэ" гэжэ арадай ансамблин хүтэлбэрилэгшөөр ажалланат. Тиймэһээ арадынгаа урданай дуу болон хатар, ёһо заншал хэргэхэ талаар гол түлэб ямар ябуулганууд хэгдэхэ ёһотой гэжэ һананат?**

- Эдэбхитэйгээр ажалахын тула нэн түрүүн ходо репетици хэхэ байра хэрэгтэй. Буряад арадынгаа инструментнууд дээрэ залуушуулые наадуулжа хургаха шухала гэжэ тоолоноб. Үхибүүдэй уран бэлигые бага наһанһаань хүгжөөхэ хэрэгтэй. Энэндэ хургуулин багшанар ехэ анхаралаа хандуулха ёһотой. "хургуулин дуулаа һаа, бүхы гүрэн түрэл дуулаха байха", - гэжэ Ковалевский дэмы хэлээ бэшэ.

- **Намтай хөөрэлдэһэндэһинэй гүнзгы баяр хүргөөд, хүнгэн бэшэ ажалдатнай амжалта хүсэнэб.**

А. ПИДУЕВА хөөрэлдөө хэбэ.

А. ДОРЖИЕВА.

Үнгэрэгшэ долоон хоногой туршада "Дружба" кинотеатр соо "Долю свою не выбрали" ба "О друзьях - товарищах" гэхэн манай нютагай дайнда хабаадаһан ветеранууд тухай хоорэнэн баримтата фильмуудыг түлөөлэгүйгөөр харуулба.

Композитор Геннадий Горшковой хүтэлбэрилдэг "Илалта" гэхэн жаса эдэ фильмуудыг харалга эмхидхэбэ.

Эдэ фильмуудыг харуулхын урда тээ кинотеатрай директор Ирина Левшенкова, композитор Г. Горшков болон ветеранууд үгэ хэлэбэ.

Композитор Г. Горшков үгэ хэлэхэдээ, "Илалта" гэхэн жасада гүрэнэй талаһаа

ТОБШОХОНООР...

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Москвагай эб найрамдалай улас хоорондын марафоной хахад зайда (21 километр 97,5 метр) үнгэргэгдэһэн мурьсөөндэ Буряадай гүрэнэй университетэй оюутан, уласхоорондын классай спортын мастер Сергей Федотов илалта туйлажа, алтан медальяр шагнагдаа. Энэнь нютагаймнай хүбүүнэй ээлжээтэ ехэ амжалта гээшэ. Эндэ тэрэнэй тренер - СССР-эй болон Россин Федерациин габьяата тренер В. Д. Домнин ехэ габьяатай.

Россин спортын габьяата мастер Надежда Миромановагай шаңда хүртэхын түлөө, Улаан-Үдэ хотын түрүү хуури эзэлхын түлөө нээмэл мурьсөөн республикын ниислэл хотын түбэй стадион дээрэ болобо. Спортын хэдэн бүлгэмүүд болон клубуудай 150 гаран хүнгэн атлет хабаадаһан байгаа. Эндэ эгшэ дүүнэр - спортын мастернууд Вера болон Наталья Чистякованууд ехэ амжалта туйлажа, хэдэн зүйлөөр түрүү хуури эзэлэ. Вера 100 метрэй урилдаанда 11,9 секунда саг харуулжа, тусхай шаңда хүртэбэ. Мүн лэ тэрэ ядро түлхилгөөр шалгараа. Харин Наталья 400 метрэй урилдаанда 53,9 секунда саг харуулһан байна. һүүлээрнь тэрэ утыг харайлгын сектортэ эрхимлэбэ.

Буряадай гүрэнэй университетэй оюутан Сергей Лобов 100 метрэй зайе 10,9 секунда соо гаталжа, түрүүлэн фиништэ хүржэ ерээ. Саашадаа Сергей утыг харайлгаар, ядр түлхилгөөр түрүү хуури эзэлэ. Спортын мастерта кандидат Ирина Перунина 800 болон 1500 метрэй зайнуудта илалта туйлаа. Олег Комиссаров - 400, Владимир Чебунин - 800 метрэй зайнуудта эрхимлэһэн байха юм. Улаан-Үдэнь гарнизонной сэрэгэй алба хаагша, уласхоорондын классай спортын мастер Юрий Чижов 3000 метрэй зайе 8 минута 17,2 секунда соо гаталжа, түрүү хуури эзэлэ. Энэ мурьсөөндэ илажа гарагшад июнийн эхээр Абакан хотодо үнгэргэгдэхэ Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын мурьсөөндэ хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ.

Зүүн Сибириин технологическа университетэй үндэһэ хуури табиһан ректор, профессор Д. Ш. Фроловой дурасхаада зориулагдажа, энэ дээдэ хургуулийн оюутадай спартакиада үнгэргэгдэбэ. Дээдэ хургуулийн 2000 гаран оюутад болон багшанар хабаадаһан байгаа. Факультедуудэй дундаһаа электротехническэ факультедэй оюутад илалта туйлаба. Инженерно-техническэ факультедэй оюутан Эльвира Любарская эхэнэрнүүдэй дунда 1000 метрэй зайе түрүүлэн гаталаа. Электротехническэ факультедэй оюутан Владимир Чебунин 2000 метрэй зайда эршүүлэй дундаһаа түрүү хуури эзэлһэн байха юм.

НУР ХАРБАЛГА. Олимпиин наадануудай урда тээ республикыннай бэлигтэй бэрхэ харбагша, уласхоорондын классай спортын мастер Бальжинима Цыремпилов хэдэн ехэ мурьсөөндэ хабаадажа байна. "Гран-при" шаңда хүртэхын түлөө Турциин Анталья хотодо дахинаа үнгэргэгдэһэн мурьсөөндэ Урда Корейн мэргэшүүд түрүүшын гурбан хуури эзэлэ. Нютагаймнай хүбүүн энэ эрхим зургаанай тоодо ороһон байха юм. Залуушуулай дундаһаа дэлхэйн чемпион, уласхоорондын классай спортын мастер Баяр Баденов 13-дахи хуурида гараба. һүүлээрнь тэдэнэр "Гран-при" шаңда хүртэхын түлөө Германида үнгэргэгдэһэн мурьсөөндэ хабаадаһан байха юм. Тиин июнийн 5-һаа 10 болотор Словенидэ үнгэргэгдэхэ Евролын чемпионатта хабаадаха.

Нур харбалгаар республикын түрүү хуури эзэлхын түлөө мурьсөөн хаяхан дүүрэбэ. Эхэнэрнүүдэй дундаһаа Екатерина Чебакова, Елена Батожаргалова (Шэтэ), Ирина Шулунова гэгшэд хүндэлэлэй табсангууд дээрэ гараа. Спортын мастер Андрей Ермолов эршүүлэй дундаһаа эрхимлэ. Спортын мастерта кандидат Эрдэм Жигжитов, спортын мастер Сергей Менжиков гэгшэд удаадахи шатын дипломуудаар шагнагдаба.

Физкультура ба спорт хүгжөөлгэдэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай гүрэнэй университетэй багша, спортын габьяата мастер Ханда-Цырен Гомбожаповада "Россин Федерациин физическэ культурын отличник" гэхэн хүндэтэ тэмдэг баруулагдаба. Манай республикын суглуулагдамал командын гэшүүн Гэрэлма Эрдыеевада уласхоорондын классай спортын мастерай тэмдэг зүүлэгдээ.

Б.-М. ЖИГЖИТОВ.

ТҮРҮҮШЫНХЕЭ ХАРУУЛАГДАА

дэмжэлгэ үзүүлэгдэдэггүй гэжэ тэмдэглээ. Тэрэшэлэн фильмуудыг харалгада уригдаһан Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай ерээгүй байһанда халаглаа.

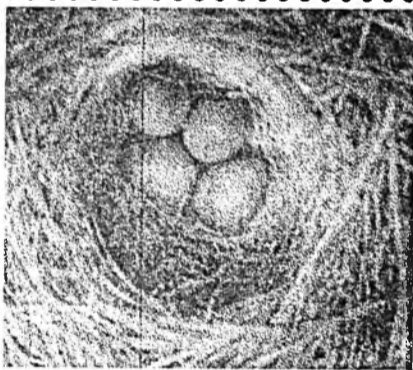
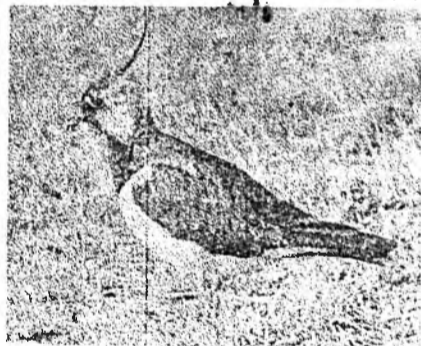
Энэ үдэр кинотеатр соо дайнай ветерануудһаа гадна дунда наһанай зон, залуушуул олоороо сутларба.

Дайнай ветерануудта наһалаа, анхаралаа хандуулаһан Экологиин талаар гүрэнэй комитедэй хүтэлбэрилэгшэд энэ хэмжээ ябуулгыг мүнгэн зөөрээр тэдхээ.

"О друзьях-товарищах" гэхэн фильм түрүүшынхөө харуулагдаа.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Ветеранууд кинозал соо; "Илалта" гэхэн жасын хүтэлбэрилэгшэ Г. Горшков үгэ хэлэнэ.

М. ШАНТАКОВОЙ фототекст.

шубуун гэхэдэ, адуу болохогүй. Тэрэ гол, горхонуудай, нуурай эрьээр намаг соо ногоо багатай үндэрхэн газарынь шэлэжэ, һэбхүүлээр уурхайгаа түхээрдэг. Хэрбээ уурхайдань дүтэлшоо гээшэ наатнай, ехэл эрэлхэгээр тэрэнээ хамгаалха, "хараажа", таниие холо болгохыг

ШУБУУН УУРХАЙГАА ЗАНАА

Эгээл мүнөө шубуун шонхорнууд уурхайгаа заһаад, үндэгээ даража эхилхэ ханань орожо байна.

Үхибүүд! Хээрэ талаар ябахандаа, нэргылэгты! Уурхай дээрээ хууһан шубууе айлгажа, гасаалжа болохогүй!

Ута зам гаталжа, дулаан оронһоо манай нютаг ерэжэ, дальбараануудаа дэгжээдэг шубуудыг гамнаха манай уялга.

Гулабхаагай зэргэ бэетэй, газар дээгүүр түргэн гүйдэлтэй хабтагаалжаниие "сухалтай"

орододог.

Борбилоогой зэргэ үрбэгэрхэн бэетэй гургалдайн жэргэхыг дуулаа нэн гүт? найхан лэ хоолойтой шубуун даа. Улаан шэхэтэ, хадын, сагаан тархита, огородой, хулаһанай гэхэшэлэн юһэн түрэлэй гургалдайнүүд бии юм.

С. БАЛДУЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: хабтагаалжан ба тэрэнэй үндэгэн; сагаан тархита гургалдай.

Авторай фото.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Редактор А. Л. АНГАРХАЕВ.

РЕДАКЦИОННОКОЛЛЕКТИВ: РИШЧИНОВ С. Д. (редакторай орлогшо), ЖИГЖИТОВ Б.-М. Ж. (харюусалгата секретарь), ГАРМАЕВ Р. Б. (Буряад Республикын Президентын ба Правительствын аппарат), СМНДАРОН Д. Д. (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагуудыг даагшад: ДАНШЕЕВА Г. Х., ДОНДОГОЙ Ц. Ц., ОЧИРОВ С. Д., САМБЬЯЛОВА Т. В., ШИНТАЕВ В. И. (хэблэлэй директор).

Манай адрес:

670000, Улаан-Үдэ, Каландаришвилиин үйлэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 2 хуудаһан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэлэг 4170. Хэблэлдэ тусаагдаһан саг 17.00.

"Республиканска типографи" гэхэн АО-до газетэ хэблэгдээ. Директорайнь телефон: 2-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ № 7776.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмнын - 2-54-54, редакторай орлогшын - 2-68-08, харюусалгата секретарин - 2-50-52, секретариатай - 2-62-62, таһагууд: нийтн-политическэ - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социально-экономическэ - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соёлой, эрдэмэй болон хургуулинуудай - 2-60-21, (даагшань), 2-57-63, олоһингын хүдэлмэрийн ба мэдээлэлэй - 2-54-93, (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын - 2-67-81; корректорнүүдэй - 2-33-61, компьютерна түбэй - 2-66-76. Манай корреспондентнүүд: Агинскда - 3-42-19; Закаменскда - 30-61.

"Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтери - 2-23-67, вахта - 2-35-95.